

İLK VE ORTA ÖĞRETİM MÜZİK KİTAPLARINDA TÜRK HALK MÜZİĞİ ESERLERİNİN İÇERİK ANALİZİ

Barış TOPTAŞ^{1*}, Emirhan GÜLER¹

¹: Adıyaman Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Adıyaman.

Özet

Türk kültürünün gelecek nesillere aktarımında çocukların doğru bir yaklaşımla eğitilmesi oldukça önemlidir. Türk kültürünün en önemli öğelerinden birisi geleneksel müziklerimizden olan halk müziğidir. Türk Halk müziği yaşadığımız Anadolu coğrafyasının birçok kültürel değerlerini içinde barındırmaktadır. Bu kültürel değerlerin, bireylerin eğitim sürecinde sistemli bir şekilde öğretilmesi ve benimsetilmesi Türk Halk Müziğinin pratikte yaşanması ve yaşatılması adına önem taşımaktadır. Bu doğrultuda bu çalışmada, ilk ve orta öğretim okul düzeyinde kullanılan müzik eğitimi kitaplarının, Türk Halk Müziği konusunda öğrencilere yönelik kazanımlarının ne düzeyde olduğu araştırılmıştır. Çalışmada, ilk ve orta öğretim düzeyinde kullanılan müzik eğitimi kitaplarının içerik analizi yapılmıştır. Yapılan çalışma sonucunda müzik ders kitaplarında 42 türkü incelenmiştir. İncelenen türküler de 7 farklı makam dizisinin, 7 farklı karar sesinin, 26 farklı ilin türküsünün, 7 farklı ritm kalıbının, 3 farklı nüans teriminin, 3 farklı tartım kalıbının ve 6 farklı ses aralığının olduğu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türk Halk Müziği, Müzik Eğitimi, Türkü

PRIMARY AND SECONDARY EDUCATION MUSIC BOOKS in TURKISH FOLK MUSIC CONTENT ANALYSIS OF WORKS

Abstract

Educating children with a right approach to transfer to future generations of Turkish culture is very important. One of the most important elements of Turkish culture in which our traditional music is folk music . We live Turkish folk music is steeped in many cultural values of Anatolia . The cultural values of the individuals to be taught in a systematic way in the educational process and adopting it is important to live practically on behalf of Turkish Folk Music and kept alive . In this context , this study used primary and secondary school level music education oks , the gains for students in Turkish Folk Music was investigated at what level it is . In the study, a content analysis of music education textbooks used in primary and secondary education levels has been. At end of study , it examined 42 songs in music textbooks. 7 different authorities series also examined the songs of 7 different decision sound , in 26 different provinces türükü of of 7 different rhythm patterns , 3 different nuances of the term , has emerged as the 3 different measurement patterns and the 6 different sound ranges.

Keywords: Turkish Folk Music, Music Edution, Folk Song

* Yazışma yapılacak yazar: btoptas@adiyaman.edu.tr

1. Giriş

Müzik, genel olarak duygu ve düşünceleri seslerle ifade etme sanatıdır. “Yüzyıllar içinde o günkü zamana, o zamanın insanlarına, o insanların oluşturduğu toplumlara göre kendini çoğaltarak, yenileyerek ve geliştirerek evrimleşmiş olan müzik, günümüze kadar varlığını sürdürmüştür. Müzik olduğu ilk çağlardan bu yana; insanlar ve toplumlar için kendini ifade etme, tanımlama, anlatma ve birbirleri ile uzlaşma yolu olarak kullanılmıştır. Duygu ve düşüncelerin dizini olan müzik, sahip olduğu ifade gücüyle adeta eşsizdir.” (Angı, 2005:3).

Müzik, bireyin kimlik kazanmasında ve kişilik geliştirebilmesinde önemli rol oynar. Müzik yoluyla birey, gerekli davranış değişikliklerini kendi yaşantısı yoluyla kazanır. Bu kazanımlar istendik davranış değişikliği ile sağlanır (Hodges 2000 ; Aktaran: Erdal 288). Müziğin özündeki eğitsel nitelik, müziğin eğitsel amaçlara hizmet etmesi ve eğitsel gereksinimleri karşılamada veya gidermede işe yaraması onu çok eski çağlardan bu yana eğitimin bir boyutu haline getirmiştir. Bu bakımdan müzik öteden beri eğitimin en önemli kapsamsal öğelerinden biridir (Uçan, 1996 :31).

İnsan yaşamının en temel kavramlarından birisi de eğitimidir. “Eğitim insanlık tarihi kadar eski bir bilimdir” (Söker,2006:1). Bireyler için önemli bir değere sahip olan eğitimin bir çok türü vardır. Bu bir çok türün bir parçası da müzik eğitimidir (Uçan (1997). Müzik eğitimi , “bireye, kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma ya da bireyin müziksel davranışında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma süreci.” olarak tanımlamıştır. Günümüz ilköğretim müzik dersi ders kitapları incelendiğinde ilköğretim müzik derslerinde ders kitabı uygulamasının 2006 müzik dersi öğretim programı ile kaldırıldığı, yerine yardımcı kaynaklar olarak Öğretmen Kılavuz Kitabı (ÖKK) ve Öğrenci Çalışma Kitabı (ÖÇK) getirildiği görülmektedir (MEB, 2006).

1.2. Türkiye’de İlköğretim de Müzik Eğitimi

Türkiye’de örgün müzik eğitimi çağdaş Türk örgün eğitim sisteminin yapısına bağlı olarak dört ana basamakta düzenlenip gerçekleştirilmektedir. Çağdaş Türk örgün eğitim sistemi ilköğretim öncesi temel eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim ana basamaklarından oluşmaktadır. Genel olarak ilköğretim öncesi/okulöncesi 0-3 yaş çocuklarına bakım ve eğitim veren yuvalar/kreşler ile 4-6 yaş çocuklarına eğitim veren anaokulları ve 6 yaş çocuklarına eğitim veren anasınıfları yer almaktadır. İlköğretim basamağı 7-14 yaş arası çocuklara sekiz yıllık zorunlu-kesintisiz eğitim veren ilköğretim okullarından oluşmaktadır. Ortaöğretim basamağı, 1 yıllık hazırlık sınıfına dayalı olarak 3 yıllık eğitim veren genel, bilim, teknik ve sanat liseleri ile meslek liselerini içine almaktadır. Yükseköğretim basamağı ise 2 yıllık ön lisans öğretimi veren meslek yüksekokulları, 4 yıllık lisans öğrenimi veren yüksekokul ve fakülteler ile lisans üstü öğretim yapılan Enstitülerin bağlı olduğu üniversitelerden oluşmaktadır (Özgül, 610).

İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Programı, öğrenci merkezli eğitim anlayışını hedef almış ve program geliştirme teknikleri yönünden örnek bir program olarak gösterilmektedir (Bozkaya 2001). “Günümüzde eğitim-öğretim süreçleri, öğretmenler aracılığıyla resmi ve özel eğitim kurumlarında yürütülmektedir. Çağdaş insan modeline uygun bireylerin yetiştirilmesi ve etkili aynı zamanda kalıcı bir eğitimin gerçekleştirilmesi, okulların nitelik ve nicelik açısından yeterli konuma gelmeleriyle mümkün olabilmektedir” (Sungurtekin, 2005: 5). İlköğretim çağında olan her öğrenci farklı ilgi, ihtiyaç ve öğrenme yaşantılarına sahip olan bireylerdir. “Bazı öğrenciler bir ögeyi çok az denemeyle öğrenebilirken, diğerlerinin bu ögeyi tam olarak öğrenebilmeleri için daha fazla deneme yapmaları gerekebilir. Bazı öğrenciler bir işlemin tümünü birkaç denemeyle öğrenebilirken

diğerlerinin ilk önce bu işlemin basamaklarını ayrı ayrı deneyerek öğrenmeleri ve bundan sonra bu işlemin tümünü birden denemeye başlamaları gerekebilir” (Bloom 1995 ; Aktaran: Üstün 2014: 19).

Bilim, teknik ve sanat, modern insanın 3 ana çalışma, yetişme ve gelişme alanını oluşturur; bu oluşum içinde birbirlerini destekleyip güçlendirir, çeşitlendirip zenginleştirir ve tamamlayıp bütünler. Bu bütünleşimde insanın kendi “dünya görüşü” (felsefe) belirleyici rol oynar (Uçan, 2005 :28).

1.3 İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı Öğrenme Alanları

“Dinleme - Söyleme - Çalma”, “Müziksel Algı ve Bilgilenme”, “Müziksel Yaratıcılık” ve “Müzik Kültürü ” öğrenme alanları İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı’na temel oluşturmaktadır. Kazanımlar, ilişkili olduğu öğrenme alanlarına göre gruplara ayrılmıştır. Dinleme – Söyleme – Çalma öğrenme alanı ile ilgili kazanımlar “A grubu”, Müziksel Algı ve Bilgilenme öğrenme alanı ile ilgili kazanımlar “B grubu”, Müziksel Yaratıcılık öğrenme alanı ile ilgili kazanımlar “C grubu”, Müzik Kültürü öğrenme alanı ile ilgili kazanımlar “D grubu” kazanımlarını oluşturmaktadır (Ertenli, 2014 ;17).

Günümüz dünyasında sosyal ağlar sayesinde her saniye yeni bir şarkı yeni bir beste ortaya çıkmaktadır. Müzik üretim sayısı oldukça fazladır. Ancak buna paralel olarak insanların tüketim oranı da oldukça yükündür. Durum böyle olunca ortaya çıkan müzik parçalarından kalıcı (etkisini yitirmeyen) denilebileceklerin sayısı çok nadirdir. Böyle bir ortamda bireylerin sitemli ve mantıklı bir şekilde eğitim almaları onların müziksel beğeni düzeylerini geliştirip daha nitelikli müzikler etrafında kendilerine yer bulacaklardır.

Bireyler müzik eğitimi aldığı zaman müziğin her alanına yönelik bir eğitim alırlar. Özellikle ilköğretim düzeyinde müzik eğitimi alan kişilerin kendi yaşamış oldukları kültürün, toplumun tüm özelliklerini kavrayacak şekilde eğitim almalıdırlar. “Kültür, toplumsal bir üründür; çünkü insan doğumundan ölümüne kadar bir toplum içinde yaşar. Örneğin, dünyaya gözlerini yeni açan bir çocuk dilini, dinini, yiyip-içmesini, giyinip kuşanmasını çevresini, sosyal yaşantısını, değerlerini vb. bir kültür çevresinde öğrenir. Bu açıdan bakıldığında kültür, toplumda yaşayan insanların tüm öğrendiklerini ve paylaştıklarını kapsayan bir kavram olup, bilimlerin incelediği hemen her şey kültür tarafından biçimlendirilmiştir. Dolayısıyla kültür doğuştan gelen kalıtsal özellikler değil, sonradan kazanılan öğrenilmiş özelliklerdir. Topluma yeni katılan her üye bunu öğrenerek geliştirir (Özkan, 2006).”

Toplumlar, kültürel varlıklarının devamını sağlamak amacıyla, kendi kültürünü yeni nesillere aktarabilmek için arayışlara yönelmiştir. Sahip olduğu kültürü yeni nesillere aktarmak amacıyla bireylerin evrensel ve bireysel özelliklerini inceleyerek bireyleri kültürlemede ne tür yöntemlerin uygulanması gerektiği konusunda çeşitli fikirler geliştirmişlerdir. Kültürlemenin gereğini önemsemekle birlikte, toplumlar kültürlemeyi planlı ve amaçlı olarak gerçekleştirmek istemişlerdir. Böylece, toplumlarda kültürleme işleminin bilinçli bir şekilde yapılması sonucu eğitim ortaya çıkmıştır. Demirel’e (2003, s. 24) göre, “eğitim, kültürlemenin planlı ve amaçlı olarak yapılan kısmıdır”.

1.4 THM’nin Tanımı ve Genel Özellikleri

Müzik eğitimi süresince insanların kültürel ve toplumsal yapısını öğrenmesinin en önemli unsuru halk müziğidir. “Halk müziğinin halkın ortak duygu ve düşünce ve beğenilerini yansıtan ve nesilden nesile aktararak günümüze kadar ulanan müziklerin tümü olduğu tanımından hareketle THM’nin, Türk duygu ve düşüncesinin, Türk esprisinin ve sosyal

hayatının tarih içindeki olaylar doğrultusu coğrafi konum ve göçlerinde etkileriyle vücut bulan ve şekillenen ürünleri olduğu söylenebilir. Bu müzik Türk köylüsünün, Türk aşiretinin, büyük kasabaların eski ve yerli halkının Türk ozanlarının trubadları olan asıkların müziğidir. Folklorik anonim bir karakter taşır. Yaratıcıları çoğunlukla belli değildir(Emnalar 1998: 27; Aktaran: Ateş 2008: 15).”

Geleneksel Türk Halk Müziği iki şekilde kendini gösterir: Sözlü ve sözsüz. Sözlü Halk Müziği, bütün türleriyle halk türkülerini, Sözsüz Halk Müziği ise, tüm halk oyunlarının ezgilerini kapsamaktadır (Hoşsu 1997:6).

1.6. Geleneksel Türk Müziği’nde “Türkü” Kavramı

Türküler, daha çok hece vezni, nadir de olsa aruz vezni ile yazılmış Türk Halk Edebiyatı’na ait, sözlerin, basit, kolayca anlaşılabilir ve küçük soluklu ezgilendirilmesi sonucu oluşmaktadır(Akdoğan 2003: 161-162; Aktaran: Delen 2012: 34).Ezgi ile söylenen halk şiirine verilen ad olmakla birlikte, âşıklarımızın şiirleri de bir ezgi ile söylendiği için, bestekârları ve müzikleri anonim olmadığı halde de onlara “Türkü” denilmiştir(Büyükyıldız 2009: 134; Aktaran: Delen 2012: 34).

Müzik eğitimi süresince insanların kültürel ve toplumsal yapısını öğrenmesinin en önemli unsuru halk müziğidir. “Halkın yada halk sanatçılarının çeşitli olaylar karşısındaki etkileniş ve duygulanımlarının ezgiyle anlatımı olarak kısaca tanımlayabileceğimiz Geleneksel Türk Halk Müziği: Kendine özgü çalgıları, çalış ve söyleyiş tavırları, türleri, biçimleri ve geniş dağarıyla ulusal nitelikleri bünyesinde taşıyan, halk biliminin diğer dallarıyla iç içe oluşan, yöresel müziklerin birleşmesiyle ortaya çıkan bir müzik çeşididir(Emnalar,1998).”

Kültürümüzde büyük bir yere ve öneme sahip olan geleneksel müziklerimizin korunması, geliştirilmesi ve bu yollarla yaşatılarak gelecek kuşaklara aktarılmasında müzik eğitimi büyük önem taşımaktadır. Ülkemizde müzik eğitimi, kültürel değerlerin ve uygulamaların çocuklara, öğretmenlere aktarılması, öğretmenin çocukları birer kaşif gibi görmesi ve onlara yardımcı/danışman/yüreklendirici/yönlendirici olarak davranması, müziğin çocuğun toplumsal/kültürel ortamı ile doğrudan ilişkili olması şeklinde üç genel yaklaşıma dayandırılmıştır (YÖK/Dünya Bankası, 1997). İlköğretim düzeyinde müzik eğitim alan bireylerin kendi öz kültür müziğini öğrenmesi gerekmektedir. Böyle bir müzik eğitim alan birey kendi kültürünü, müziğini, toplumunun yapısını tanımış olacaktır.

1.7. Problem Cümlesi

Bu araştırmanın problemi “İlk ve Orta Öğretim Düzeyinde müzik ders kitaplarında Geleneksel Türk Halk Müziğini tanımaya-öğrenmeye yönelik içerik düzeyi nasıldır ?” olarak betimlenmiştir.

1.8. Alt Problem

İlk ve Orta Öğretim Müzik Kitaplarında;

- Türkülerin makam dizileri dağılımı nasıldır.?
- Türkülerin yöresel dağılımları nasıldır?
- Türkülerin karar sesleri dağılımları nasıldır?
- Türkülerin usül(ritm) dağılımları nasıldır?
- Türkülerin tartım kalıpları dağılımları nasıldır?
- Türkülerin ses aralığı dağılımları nasıldır?

- Türkülerin frekans değerleri nasıldır?
- Türkülerin yüzde değerleri nasıldır?

1.9. Araştırmanın Amacı

İlk ve orta öğretim müzik ders kitaplarındaki Geleneksel Türk Halk müziği eserlerini analiz etmek ve kitapların içeriksel olarak Geleneksel Türk Halk müziği öğretiminde katkı düzeyini araştırmaktır. İçerik analizi sonucunda eksiklik görüldüğü takdirde yeni öneriler sunularak Türk Halk Müziğinin daha iyi tanıtılıp, öğrenilmesi amaçlanmıştır.

1.10. Araştırmanın Önemi

Toplumumuzun ve kültürümüzün bir parçası olan Geleneksel Türk Halk Müziği korunup geliştirilmesi ilk ve orta öğretim çağındaki bireylere daha doğru bir eğitim verilerek sağlanabilir. Bu yüzden İlk ve orta öğretim düzeyinde ki öğrencilerin Geleneksel Türk Halk Müziğini tanımada ve gelecek kuşaklara aktarma da rolü önemlidir.

Bu çalışma ilk ve orta öğretim müzik kitaplarının içeriğinin detaylı bir şekilde analiz edilip, Geleneksel Türk Halk Müziğinin ilk ve orta öğretim düzeyinde ki öğrenciler için hedef davranışları belirlenmesi açısından önemlidir.

1.11. Araştırmanın Varsayımları ve Sınırlılıkları

Araştırmanın dayandığı temel varsayımlar şunlardır:

- Örneklem evreni temsil etmektedir.
- Kullanılan araştırma yöntemi bu araştırmanın amacına uygundur.

Araştırmanın Sınırlılıkları şunlardır:

- İlk ve orta öğretim düzeyinde kullanılan müzik ders kitapları

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada, nitel araştırma tekniklerinden içerik analiz yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanır. Başka bir deyişle nitel araştırma, kuram oluşturmayı temel alan bir anlayışla sosyal olguları bağlı oldukları çevre içerisinde araştırmayı ve anlamayı ön plana alan bir yaklaşımdır(Yıldırım ve Şimşek, 2011, s.39).

2.2. Araştırmanın Evren ve Örnekleme

Araştırmanın evrenini, İlk ve Orta öğretim ders kitapları, örneklemini ise; ilk ve orta öğretim ders kitaplarında bulunan Türk halk müziği eserleri oluşturmaktadır.

2.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Verilerin toplanmasında öncelikle İlk ve Orta Öğretim Müzik kitaplarına ulaşılmış, ardından detaylı bir içerik analizi yapılarak basit frekans ve yüzdelik dağılımları elde edilmiştir.. İnceleme sonucunda araştırma verilerine ulaşılmıştır.

3. Bulgular

İlk Öğretim 4. Sınıf Müzik Ders Kitabındaki Türkülerin İçerik Analizi

Türkü 1:Koyun Gelir

Kısaltmalar; T=Türkü

Tablo 1. Türkü 1'in İçerik Analiz Tablosu

DİZİSİ	KARAR SESİ	YÖRESİ	USUL(RİTM)	NÜANS	TARTIM KALIBI	SES ARALIĞI
BUSELİK	RE	SİVAS	3/4	Yavaş	Dörtlük-Sekizlik	5 Ses

Tablo 1 de görüldüğü gibi 4.Sınıfta bulunan Türkü 1'in Buselik dizi de, karar sesinin Re notası, yöresinin Sivas, ritminin 3/4, nüansının yavaş hızda, tartım kalıbının "Dörtlük-Sekizlik", ses aralığının ise 5 ses içerisinde olduğu tespit edilmiştir.4.sınıfta bir türkü olduğundan frekans ve yüzde dağılımı yapılmamıştır.

İlk Öğretim 5. Sınıf Müzik Ders Kitabındaki Türkülerin İçerik Analizi

Türkü 1: Çanakkale Türküsü

Türkü 2: Ha Buradan Aşağı

Türkü 3: Dere Geçit Vermezse

Türkü 4: Uzun Uzun Kavaklar

Türkü 5: Madımak

Türkü 6: Oturmuş Kapıya

Türkü 7: Dağı Duman Olanın

Türkü 8: Şeftali Ağaçları

Türkü 9: Drama'nın İçinde

Türkü 10: Manastır Türküsü

Türkü 11: Vardar Ovası

Türkü 12: Çayır Çimen Geze Geze

Tablo 2. Türkülerin Dizileri

DİZİLER	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	T.10	T.11	T.12	F	Y
BUSELİK	*	*	*	*	*		*		*	*		*	9	%75
ÇARGAH								*					1	%8.3
KÜRDİ						*							1	%8.3
HİCAZ											*		1	%8.3

Tablo 2 de görüldüğü gibi 5. Sınıf müzik ders kitabında bulunan T-1,2,3,4,5,7,9,10,12 Buselik makam dizisi, T-6 Kürdi makam dizisi, T-8 Çargah makam dizisi, T-11 Hicaz dizi olduğu saptanmıştır. T1 olarak adlandırdığımız “Çanakkale İçinde” türküsü TRT Türk Halk Müziği Repertuarında ve bilinen orijinal halinde Karar sesi La(Düğah)perdesidir ve Karcigar dizi şeklindedir. Tampare sistemine uyması açısından ve ilk-orta öğretim çağındaki öğrencilerin ses aralığı düşünülerek karar ses Re olup, dizisi de Buselik dizi olarak tespit edilmiştir. T5 olarak adlandırdığımız Madımak türküsü TRT Türk Halk Müziği Repertuarında ve bilinen orijinal halinde yerinde Çargah dizi şeklindedir. Ancak ilköğretim 5. Sınıf kitabında karar sesi Re notası olup türkü Buselik dizi şeklindedir. T-9 olarak adlandırdığımız Drama'nın İçinde türküsü TRT Türk Halk Müziği Repertuarında ve bilinen orijinal halinde yerinde Uşşak dizi şeklindedir. Ancak ilköğretim 5. Sınıf kitabında karar sesi Re notası olup türkü Buselik dizi şeklindedir.

Tablo 2 incelendiğinde 9 türkü %75 oranla Buselik dizi olduğu tespit edilmiştir. Buna ek olarak geri kalan 3 türkünün %8.3 oranla Kürdi-Çargah-Hicaz diz olduğu saptanmıştır. Orantısal olarak bakıldığında büyük oranda Buselik dizinin kullanıldığı görülmektedir

Tablo 3. Türkülerin Karar Sesleri

KARAR SESİ	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	T.10	T.11	T.12	F	Y
DO								*					1	%8.3
RE	*	*	*	*	*		*		*	*	*	*	10	%83.3
Mİ						*							1	%8.3

Tablo 3 de görüldüğü gibi 5. Sınıf müzik ders kitabında bulunan T-1,2,3,4,5,7,9,10,12 karar sesleri RE notası, T6 Mi notası, T8 Do notası olarak tespit edilmiştir.

Tablo 3 incelendiğinde 10 türkünün karar sesi %83.3 oranla Re notası, 2 türkünün %8.3 oranla Do ve Mi notası olduğu tespit edilmiştir. Orantısal olarak bakıldığında 5.sınıf müzik ders kitaplarında incelediğimiz türkülerin çoğunluğunun karar sesi Re notasının olduğu görülmektedir.

Tablo 4. Türkülerin Yöreleri

YÖRE	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	T.10	T.11	T.12	F	Y
Kastamonu	*												1	%9.1
Karadeniz		*											1	%9.1
Sivas			*		*		*	*					4	%36.4
Eskişehir						*							1	%9.1
Tekirdağ									*				1	%9.1
Rumeli										*	*		2	%18.1
Isparta												*	1	%9.1

Tablo 4 de görüldüğü gibi 5. Sınıf müzik ders kitabında bulunan T-1 Kastamonu yöresine, T-2 Karadeniz yöresine T-3,5,7,8 Sivas yöresine, T-6 Eskişehir yöresine, T-9 Tekirdağ yöresine, T-10,11 Rumeli yöresine T-12 Isparta yöresine ait olduğu tespit edilmiştir.T-4'ün yöresi tespit edilememiştir.

Tablo 4 de 4 türkünün %36.4 oranla Sivas yöresine, 2 türkünün %18.1 oranla Rumeli yöresine geriye kalan 5 türkünün ise %9.1 oranla Kastamonu, Karadeniz, Eskişehir, Tekirdağ, Isparta yöresine ait olduğu tespit edilmiştir. Orantısal olarak bakıldığında türküler genellikle Sivas yöresine aittir.

Tablo 5. Türkülerin Usül(Ritm)leri

RİTM	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	T.10	T.11	T.12	F	Y
2/4						*	*	*		*			4	%33.3
3/4	*												1	%8.3
4/4					*								1	%8.3
5/8				*							*		2	%16.6
7/8		*							*				2	%16.7
9/8			*									*	2	%16.6

Tablo 5 de görüldüğü gibi 5. Sınıf müzik ders kitabında bulunan T-1 2/4 ritm kalıbında, T-2,9 7/8 ritm kalıbında, T-3,12 9/8 ritm kalıbında, T-4,11 5/8 ritm kalıbında, T-6,7,8,10 2/4 ritm kalıbında olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 5 incelendiğinde 4 türkünün ritmi %33.3 oranla 2/4 ritm kalıbında, 2 türkü %16.6 oranla 5/8 ritm kalıbında, 2 türkünün %16.7 oranla 7/8 ritm kalıbında, yine 2 türkünün %16.6 oranında 9/8 ritm kalıbında ve geriye kalan 2 türkünün ise 3/4 - 4/4 ritm kalıbında olduğu tespit edilmiştir. Orantısal olarak bakıldığında türküler genellikle 2/4 ritm kalıbı şeklindedir.

Tablo 6. Türkülerin Nüansları

NÜANS	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	T.10	T.11	T.12	F	Y
ORTA	*			*	*	*	*		*	*	*	*	9	%75
ÇABUK		*	*					*					3	%25

Tablo 6 da görüldüğü gibi 5. Sınıf müzik ders kitabında bulunan T-1,4,5,6,7,9,10,11,12 Nüans olarak orta hızda, T-2,3,8 ise çabuk hızda olduğu saptanmıştır. İncelenen türkülerin hiçbiri yavaş değildir.

Tablo 6 incelendiğinde 9 türkünün %75 oranla Orta hızda, 3 türkünün %25 oranda Çabuk hızda olduğu tespit edilmiştir. Orantısal olarak bakıldığında türkülerin büyük çoğunluğunun Orta hızda olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 7. Türkülerin Tartım Kalıpları

TARTIM KALIPLARI	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	T.10	T.11	T.12	F	Y
DÖRTLÜK	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	12	%100
SEKİZLİK	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	12	%100
ONALTILIK								*		*			2	%16.7

Tablo 7 de görüldüğü gibi 5. Sınıf müzik ders kitabında bulunan T-1,2,3,4,5,6,7,9,11,12 Dörtlük ve Sekizlik ritm kalıbında, T-8,10 ise Dörtlük-Sekizlik-Onaltılık ritm kalıbında olarak tespit edilmiştir.

Tablo 7 incelendiğinde 12 türküde %100 oranında Dörtlük ve Sekizlik ritm kalıbının kullanıldığı fakat iki türkü de ek olarak %16.7 oranında Onaltılık kalıbının kullanıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 8. Türkülerin Ses Aralıkları

SES ARALIĞI	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	T.10	T.11	T.12	F	Y
4 SES						*						*	2	%16.7
5 SES		*	*				*	*	*				5	%41.7
6 SES				*	*					*	*		4	%33.3
8 SES	*												1	%8.3

Tablo 8 de görüldüğü gibi 5. Sınıf müzik ders kitabında bulunan T1 8 sestem, T-2,3,7,8,9 5 sestem, T-4,5,10,11 6 sestem oluştuğu tespit edilmiştir.

Tablo 8 incelendiğinde 5 türkünün %41.7 oranında 5 sestem, 4 türkünün %33.3 oranında 6 sestem, 2 türkünün %16.7 oranında 4 ses ten ve 1 türkünün ise %8.3 oranında 8 sestem oluştuğu tespit edilmiştir. Orantısal açıdan bakıldığında türkülerin çoğunluğunun 5 sestem oluştuğu tespit edilmiştir.

İlk Öğretim 6. Sınıf Müzik Ders Kitabındaki Türkülerin İçerik Analizi

Türkü 1: Malatya

Türkü 2: Bahçeye İndim Ki

Türkü 3: Silifke'nin Yoğurdu

Türkü 4: Mavi Yeleğin Oğlan

Türkü 5: Cilveloy

Türkü 6: Süt İçtim**Türkü 7:** Süpürgesi Yoncadan**Türkü 8:** Sazıma**Türkü 9:** Bilal Oğlan**Türkü 10:** Bülbülüm**Türkü 11:** Üç Alma**Türkü 12:** Yenice Yolları

Tablo 9. Türkülerin Dizileri

DİZİLER	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	T.10	T.11	T.12	F	Y
BUSELİK	*			*	*	*		*			*	*	7	%58.3
ÇARGAH		*											1	%8.3
KÜRDİ			*							*			2	%16.7
HİCAZ									*				1	%8.3
RAST							*						1	%8.3

Tablo 9 da görüldüğü gibi 5. Sınıf müzik ders kitabında bulunan T-1,,4,5,6,8,11,12 Buselik makam dizisi, T-3,10 Kürdi makam dizisi, T-2 Çargah makam dizisi, T-9 Hicaz dizi, T-7 Rast dizisi olduğu saptanmıştır. T1 olarak adlandırdığımız “Malatya” türküsü TRT Türk Halk Müziği Repertuarında ve bilinen orijinal halinde Karar sesi La(Dügah)perdesidir ve Karcigar dizi şeklindedir. Tampare sistemine uyması açısından ve ilk-orta öğretim çağındaki öğrencilerin ses aralığı düşünülerek karar ses Re olup, dizisi de Buselik dizi olduğu tespit edilmiştir. T3 olarak adlandırdığımız “Silifke’nin Yoğurdu” türküsü TRT Türk Halk Müziği Repertuarında ve bilinen orijinal halinde Karar sesi Si (Segah) perdesidir ve Segah dizi şeklindedir. Türkünün 6.Sınıf müzik ders kitabında Karar sesi Mi, dizisi Kürdi dizi şeklindedir. T4 olarak adlandırdığımız “Mavi Yeleğin Oğlan” türküsü TRT Türk Halk Müziği Repertuarında ve bilinen orijinal halinde Karar sesi La(Dügah)perdesidir ve Uşşak dizi şeklindedir. Türkünün 6.Sınıf müzik ders kitabında Karar sesi Re, dizisi Buselik dizi şeklindedir. T6 olarak adlandırdığımız “Süt İçtim” türküsü TRT Türk Halk Müziği Repertuarında ve bilinen orijinal halinde Karar sesi La(Dügah)perdesidir ve Uşşak dizi şeklindedir. Türkünün 6.Sınıf müzik ders kitabında Karar sesi Re, dizisi Buselik dizi şeklindedir. T7 olarak adlandırdığımız “Süpürgesi Yoncadan” türküsü TRT Türk Halk Müziği Repertuarında ve bilinen orijinal halinde Karar sesi La(Dügah)perdesidir ve Hüseyini dizi şeklindedir. Türkünün 6.Sınıf müzik ders kitabında Karar sesi Sol, dizisi Rast dizi şeklindedir. T12 olarak adlandırdığımız “Yenice Yolları” türküsü TRT Türk Halk Müziği Repertuarında ve bilinen orijinal halinde Karar sesi La(Dügah)perdesidir ve Uşşak dizi şeklindedir. Türkünün 6.Sınıf müzik ders kitabında Karar sesi Re, dizisi Buselik dizi şeklindedir.

Tablo 9 incelendiğinde 7 türkünün %58.3 oranla Buselik dizide, 2 türkünün %16.7 oranla Kürdi dizide, geriye kalan 3 türkü ise %8.3 oranla Çargah-Hicaz-Rast dizi olduğu tespit edilmiştir. Orantısal olarak incelendiğinde 6.sınıf müzik ders kitaplarında ki türkülerin çoğunluğunu Buselik dizi oluşturmaktadır.

Tablo 10. Türkülerin Karar Sesleri

KARAR SESİ	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	T.10	T.11	T.12	F	Y
RE	*			*	*	*		*	*	*	*	*	9	%75
Mİ			*										1	%8.3
FA		*											1	%8.3
SOL							*						1	%8.3

Tablo 10 da görüldüğü gibi 5. Sınıf müzik ders kitabında bulunan T-1,4,5,6,8,9,10,11,12 karar sesleri RE notası, T-2 Fa notası, T-3 Mi notası, T-7 Sol notası olarak tespit edilmiştir.

Tablo 10 incelendiğinde 9 türkünün karar sesinin %75 oranla Re notası, geriye kalan 3 türkünün ise %8.3 oranla Mi-Fa-Sol notaları olduğu tespit edilmiştir. Orantısal açıdan incelendiğinde türkülerin çoğunluğu Re karar sesindedir.

Tablo 21. Türkülerin Yörelere

YÖRE	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	T.10	T.11	T.12	F	Y
Malatya	*												1	%8.3
Elazığ		*											1	%8.3
Silifke			*										1	%8.3
Tokat				*									1	%8.3
Artvin					*								1	%8.3
Kilis						*							1	%8.3
Erzincan							*						1	%8.3
Sivas								*					1	%8.3
Rumeli									*	*			1	%8.3
Kars											*		2	%16.7
Adana												*	1	%8.3

Tablo 11 de görüldüğü gibi 5. Sınıf müzik ders kitabında bulunan T-1 Malatya yöresine, T-2 Elazığ yöresine T-3 Silifke yöresine, T-4 Tokat yöresine, T-5 Artvin yöresine, T-6 Kilis yöresine, T-7 Erzincan yöresine, T-8 Sivas yöresine, T9-10 Rumeli yöresine, T-11 Kars yöresine, T12 Adana yöresine ait olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 11 incelendiğinde 2 türkünün %16.7 oranla Rumeli yöresine , diğer türkülerin ise %8.3 oranla Malatya, Elazığ, Silifke, Tokat, Artvin, Kilis, Erzincan, Sivas, Kars ve Adana yöresine ait olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 32. Türkülerin Usül(Ritm)leri

RİTM	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	T.10	T.11	T.12	F	Y
2/4		*	*			*							3	%25
4/4	*			*				*					3	%25
5/8												*	1	%8.3
6/8					*						*		2	%16.7
9/8							*		*	*			3	%25

Tablo 12 de görüldüğü gibi 5. Sınıf müzik ders kitabında bulunan T-1,4,8 4/4 ritm kalıbında, T-2,3,6 2/4 ritm kalıbında, T-5,11 6/8 ritm kalıbında, T-7,9,10 9/8 ritm kalıbında, T-12 5/8 ritm kalıbında olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 12 incelendiğinde %25 oranla 2/4 ritm kalıbında, %25 oranla 4/4 ritm kalıbında, %25 oranında 9/8 ritm kalıbında, %16.7 oranında 6/8 oranında, %8.3 oranında 5/8 ritm kalıbında olduğu tespit edilmiştir. Orantısal açıdan bakıldığında 6.sınıf müzik ders kitaplarındaki türkülerin çoğunlukla 2/4,4/4, ve 9/8 ritm kalıbında olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 43. Türkülerin Nüansları

NÜANS	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	T.10	T.11	T.12	F	Y
ORTA	*			*	*	*	*	*		*		*	8	%66.7
ÇABUK		*	*						*		*		4	%33.3

Tablo 13 de görüldüğü gibi 5. Sınıf müzik ders kitabında bulunan T-1,4,5,6,7,8,10,12 Nüans olarak orta hızda, T-2,3,9,11 ise çabuk hızda olduğu saptanmıştır. İncelenen türkülerin hiçbiri yavaş değildir.

Tablo 13 incelendiğinde 8 türkünün %66.7 oranında Orta hızda, 4 türkünün ise %33.3 oranında Çabuk hızda olduğu tespit edilmiştir. Orantısal açıdan incelendiğinde türkülerin çoğunluğunun Orta hızda olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 14. Türkülerin Ritm Kalıpları

TARTIM KALIPLARI	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	T.10	T.11	T.12	F	Y
DÖRTLÜK	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	12	%100
SEKİZLİK	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	12	%100
ONALTILIK	*	*					*		*				4	%33.3

Tablo 14 de görüldüğü gibi 5. Sınıf müzik ders kitabında bulunan T-,3,4,5,6,8,10,11,12 Dörtlük ve Sekizlik ritm kalıbında, T-1,2,7,9 ise Dörtlük-Sekizlik-Onaltılık ritm kalıbında olarak tespit edilmiştir.

Tablo 14 incelendiğinde 12 türkünde %100 oranında Dörtlük ve Sekizlik ritm kalıbının kullanıldığı fakat iki türkü de ek olarak %33.3 oranında Onaltılık kalıbının kullanıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 15. Türkülerin Ses Aralıkları

SES ARALIKLARI	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	T.10	T.11	T.12	F	Y
3 SES	*		*			*							3	%25
5 SES		*		*							*	*	4	%33.3
6 SES					*								1	%8.3
7 SES							*	*					2	%16.7
8 SES									*	*			2	%16.7

Tablo 15 de görüldüğü gibi 5. Sınıf müzik ders kitabında bulunan T-1,3,6 3 sestem, T-2,4,11,12 5 sestem, T-5 6 sestem, T-7,8 7 sestem, T-9,10 8 sestem oluştuğu tespit edilmiştir.

Tablo 15 incelendiğinde 4 türkünün %33.3 oranla 5 sestem, 3 türkünün %25 oranla 3 sestem, 2 türkünün %16.7 oranla 7 ses, yine iki türkünün %16.7 oranla 8 sestem ve 1 türkünün ise %8.3 oranında 6 sestem oluştuğu tespit edilmiştir.

İlk Öğretim 8. Sınıf Müzik Ders Kitabındaki Türkülerin İçerik Analizi

Türkü 1: Ha Buradan Aşağı

Türkü 2: Sunalar

Türkü 3: Horozumu Kaçırdılar

Türkü 4: Yangın Olur Biz Yangına Gideriz

Türkü 5: Saray Yolu

Türkü 6: Hey Güzeller

Türkü 7: Sarı Mendil

Türkü 8: Bilmem Şu Feleğin

Türkü 9: Dere Geliyor Dere

Tablo 16. Türkülerin Dizileri

DİZİLER	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	F	Y
BUSELİK	*	*			*	*	*		*	6	%66.7
ÇARGAH			*					*		2	%22.2
KÜRDİ				*						1	%11.1

Tablo 16 da görüldüğü gibi 5. Sınıf müzik ders kitabında bulunan T-1,2,5,6,7,9 Buselik makam dizisi, T-3,8 Çargah makam dizisi, T-4 Kürdi makam dizisi olduğu saptanmıştır.

T5 olarak adlandırdığımız “Silifke’nin Yoğurdu” türküsü TRT Türk Halk Müziği Repertuarında ve bilinen orijinal halinde Karar sesi La(Dügah) perdesidir ve Uşşak dizi şeklindedir. Türkünün 7.Sınıf müzik ders kitabında Karar sesi Re, dizisi Buselik dizi şeklindedir. T olarak adlandırdığımız “Dere Geliyor Dere” türküsü TRT Türk Halk Müziği Repertuarında ve bilinen orijinal halinde Karar sesi La(Dügah) perdesidir ve Uşşak dizi şeklindedir. Türkünün 7.Sınıf müzik ders kitabında Karar sesi Re, dizisi Buselik dizi şeklindedir.

Tablo 16 incelendiğinde 6 türkünün %66.7 oranla Buselik dizide, 2 türkünün %22.1 oranla Çargah dizide, 1 türkünün ise %11.1 oranla Kürdi dizide olduğu tespit edilmiştir. Orantısal açıdan bakıldığında 7 .sınıf müzik ders kitaplarında ki türkülerin çoğunlukla Buselik dizide olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 17. Türkülerin Karar Sesleri

KARAR SESİ	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	F	Y
DO			*							1	%11.1
RE	*				*		*		*	4	%44.4
Mİ				*						1	%11.1
FA								*		1	%11.1
LA		*				*				2	%22.2

Tablo 17 de görüldüğü gibi 5. Sınıf müzik ders kitabında bulunan T-1,5,7, karar sesleri RE notası, T-2 La notası, T-4 Mi notası, T-8 Fa notası olarak tespit edilmiştir.

Tablo 17 incelendiğinde 4 türkünün karar sesi %44.4 oranla Re notası, 2 türkünün karar sesi %22.2 oranla La notası ve geriye kalan 3 türkünün ise %11.1 oranla Do-Mi-Fa notası olduğu tespit edilmiştir. Orantısal açıdan bakıldığında 7. Sınıf türkülerinin çoğunluğunun karar sesinin Re notası olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 18. Türkülerin Yöreleri

YÖRE	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	F	Y
Karadeniz	*									1	%11.1
Van		*								1	%11.1
Eskişehir			*							1	%11.1
İstanbul				*						1	%11.1
Elazığ					*					1	%11.1
Sivas						*				1	%11.1
Ergani							*			1	%11.1
Orta Anadolu								*		1	%11.1
Lüleburgaz									*	1	%11.1

Tablo 18 de görüldüğü gibi 5. Sınıf müzik ders kitabında bulunan T-1 Karadeniz yöresine, T-2 Van yöresine T-3 Eskişehir yöresine, T-4 İstanbul yöresine, T-5 Elazığ yöresine, T-6 Sivas yöresine, T-7 Ergani yöresine, T-8 Orta Anadolu yöresine, T9 Lüleburgaz yöresine, ait olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 18 incelendiğinde türküler %11.1 oranla Karadeniz, Van, Eskişehir, İstanbul, Elazığ, Sivas, Ergani , Orta Anadolu, Lüleburgaz yörelerine aittir.

Tablo 25. Türkülerin Usül(Ritm)leri

RİTM	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	F	Y
2/4		*			*		*	*		4	%44.4
4/4			*							1	%11.1
6/8						*				1	%11.1
7/8	*									1	%11.1
9/8				*					*	2	%22.2

Tablo 19 da görüldüğü gibi 5. Sınıf müzik ders kitabında bulunan T-2,5,7,8 2/4 ritm kalıbında, T-1 7/8 ritm kalıbında, T-3 4/4 ritm kalıbında, T-4,9 9/8 ritm kalıbında, T-6 6/8 ritm kalıbında olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 19 incelendiğinde 4 türkü %44.4 oranla 2/4 ritm kalıbında, 2 türkü %22.2 oranla 9/8 ritm kalıbında, geri kalan 3 türkü ise %11.1 oranla 4/4-6/8/7/8 ritm kalıbında olduğu tespit edilmiştir.Orantısal açıdan incelendiğinde 7.sınıf müzik ders kitaplarında ki türkülerin çoğunluğu 2/4 ritm kalıbında olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 20. Türkülerin Nüansları

NÜANS	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	F	Y
YAVAŞ		*								1	%11.1
ORTA			*		*	*	*	*		5	%55.5
ÇABUK	*			*					*	3	%33.3

Tablo 20 de görüldüğü gibi 5. Sınıf müzik ders kitabında bulunan T-1,4,9 Nüans olarak çabuk hızda, T-2, yavaş hızda, T-3,5,6,7,8 ise orta hızda olduğu saptanmıştır.

Tablo 20 incelendiğinde 5 türkü %55.5 oranla Orta hızda, 3 türkü %33.3 oranla Çabuk hızda, geriye kalan 1 türkü ise %11.1 oranla Yavaş hızda olduğu tespit edilmiştir.Orantısal açıdan incelendiğinde 7.sınıf müzik ders kitaplarındaki türkülerin çoğunluğunun Orta hızda olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 21. Türkülerin Tartım Kalıpları

TARTIM KALIPLARI	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	F	Y
DÖRTLÜK	*	*	*	*	*	*	*	*	*	9	%100
SEKİZLİK	*	*	*	*	*	*	*	*	*	9	%100
ONALTILIK			*							1	%11.1

Tablo 21 de görüldüğü gibi 5. Sınıf müzik ders kitabında bulunan T-1,2,4,5,6,7,8,9 Dörtlük-Sekizlik-Onaltılık ritm kalıbında, T-3 ise Dörtlük-Sekizlik ritm kalıbında olarak tespit edilmiştir.

Tablo 21 incelendiğinde 12 türküde %100 oranında Dörtlük ve Sekizlik ritm kalıbının kullanıldığı fakat 1 türkü de ek olarak %11.1 oranında Onaltılık kalıbının kullanıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 22. Türkülerin Ses Aralıkları

SES ARALIKLARI	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	F	Y
5 SES	*	*				*		*	*	5	%55.5
7 SES				*	*		*			3	%33.3
8 SES			*							1	%11.1

Tablo 22 de görüldüğü gibi 7. Sınıf müzik ders kitabında bulunan T-1,2,6,8,9 5 sestem, T-3 8 sestem, T-4,5,7 7 sestem oluştuğu tespit edilmiştir.

Tablo 22 incelendiğinde 5 türkü %55.5 oranında 5 sestem, 3 türkü %33.3 oranında 7 sestem ve 1 türkü ise %11.1 oranında 8 sestem oluştuğu tespit edilmiştir. Orantısal açıdan incelendiğinde 7.sınıf müzik ders kitaplarındaki türkülerin çoğunluğu 5 sestem meydana gelmektedir.

İlk Öğretim 8. Sınıf Müzik Ders Kitabındaki Türkülerin İçerik Analizi

Türkü 1: Çayır Çimen Geze Geze

Türkü 2: Değirmen Üstü Çiçek

Türkü 3: Hoş Bilezik

Türkü 4: Divane Aşık Gibi

Türkü 5: İzmir'in Kavakları

Türkü 6: Zeytin Yağlı Yiyemem

Türkü 7: Horon

Türkü 8: Dillirga

Tablo 23. Türkülerin Dizileri

DİZİLER	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	F	Y
BUSELİK	*							*	2	%25
SEGAH					*	*			2	%25
KÜRDİ		*					*		2	%25
RAST			*						1	%12.5
HİCAZ				*					1	%12.5

Tablo 23 de görüldüğü gibi 5. Sınıf müzik ders kitabında bulunan T-1,8 Buselik makam dizisi, T-2,7 Kürdi makam dizisi, T-3 Rast Makam dizisi, T-4 Hicaz makam dizisi, T-5,6 Segah makam dizisi olduğu saptanmıştır.

Tablo 23 incelendiğinde 2 türkü %25 oranla Buselik diziden, 2 türkü %25 Segah diziden, %25 oranla Kürdi diziden ve geriye kalan 2 türkü ise %12.5 oranla Rast ve Hicaz diziden oluştuğu tespit edilmiştir. Orantısal açıdan incelendiğinde 8.sınıf müzik ders kitaplarının çoğunluğu Buselik-Segah ve Kürdi dizilerden oluştuğu tespit edilmiştir.

Tablo 24. Türkülerin Karar Sesleri

KARAR SESİ	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	F	Y
RE	*							*	2	%25
Mİ		*		*			*		3	%37.5
FA#					*				1	%11.1
SOL			*						1	%11.1
Sİ						*			1	%11.1

Tablo 24 de görüldüğü gibi 5. Sınıf müzik ders kitabında bulunan T-1,8, karar sesleri RE notası, T-2,4,7 Mi notası, T-3 Sol notası, T-5 Fa#, T-6 ise Si notası olarak tespit edilmiştir.

Tablo 24 incelendiğinde 3 türkünün karar sesi Mi notasından, 2 türkü Re notasından, ve geriye kalan 3 türkünün ise Fa#-Sol ve Si notalarından oluştuğu tespit edilmiştir. Orantısal açıdan incelendiğinde 8.sınıf müzik ders kitaplarındaki türkülerin çoğunluğunun karar seslerinin Mi notasından oluştuğu tespit edilmiştir.

Tablo 25. Türkülerin Yöreleri

YÖRE	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	F	Y
ISPARTA	*								1	%12.5
ERZURUM		*							1	%12.5
ARDAHAN			*						1	%12.5
TRABZON				*					1	%12.5
İZMİR					*				1	%12.5
BURSA						*			1	%12.5
ARTVİN							*		1	%12.5
KARS								*	1	%12.5

Tablo 25 de görüldüğü gibi 5. Sınıf müzik ders kitabında bulunan T-1 Isparta yöresine, T-2 Erzurum yöresine T-3 Ardahan yöresine, T-4 Trabzon yöresine, T-5 İzmir yöresine, T-6 Bursa yöresine, T-7 Artvin yöresine, T-8 Kars yöresine ait olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 25 incelendiğinde 8.sınıf ders kitaplarındaki türkülerin %12.5 oranla Isparta, Erzurum, Ardahan, Trabzon, İzmir, Bursa, Artvin, Kars yörelere ait olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 26. Türkülerin Usül(Ritm)leri

RİTM	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	F	Y
2/4		*					*	*	3	%37.5
4/4						*			1	%12.5
5/8				*					1	%12.5
6/8			*						1	%12.5
9/8	*				*				2	%25

Tablo 26 da görüldüğü gibi 5. Sınıf müzik ders kitabında bulunan T-2,7,8 $2/4$ ritm kalıbında, T-1,5 $9/8$ ritm kalıbında, T-3 $6/8$ ritm kalıbında, T-4 $5/8$ ritm kalıbında, T-6 $4/4$ ritm kalıbında olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 26 incelendiğinde 3 türkü %37.5 oranında $2/4$ ritm kalıbında, 2 türkü %25 oranında $9/8$ oranında ve geriye kalan 3 türkü ise $4/4$ - $5/8$ ve $9/8$ ritm kalıbında olduğu tespit edilmiştir. Orantısal açıdan bakıldığında 8.sınıf müzik ders kitaplarındaki türkülerin çoğunluğu $2/4$ ritm kalıbında olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 27. Türkülerin Nüansları

NÜANS	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	F	Y
ORTA	*		*	*	*				4	%50
ÇABUK		*				*	*	*	4	%50

Tablo 27 de görüldüğü gibi 5. Sınıf müzik ders kitabında bulunan T-1,3,4,5 Nüans olarak orta hızda, T-2,6,7,8 çabuk hızda olduğu saptanmıştır. Türkülerin hiçbiri yavaş hızda değildir.

Tablo 27 incelendiğinde 4 türkü %50 oranında Orta hızda,4 türkü ise %50 oranında Çabuk hızda olduğu tespit edilmiştir. Orantısal açıdan incelendiğinde 8.Sınıf müzik ders kitaplarındaki türküler eşit oranda orta ve çabuk hızda olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 28. Türkülerin Tartım Kalıpları

TARTIM KALIPLARI	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	F	Y
DÖRTLÜK	*	*	*	*	*	*	*	*	8	%100
SEKİZLİK	*	*	*	*	*	*	*	*	8	%100
ONALTILIK		*	*	*	*	*		*	6	%75

Tablo 28 de görüldüğü gibi 5. Sınıf müzik ders kitabında bulunan T-2,3,4,5,6,8 Dörtlük-Sekizlik-Onaltılık ritm kalıbında, T-1,7 ise Dörtlük-Sekizlik ritm kalıbında olarak tespit edilmiştir.

Tablo 28 incelendiğinde 12 türküde %100 oranında Dörtlük ve Sekizlik ritm kalıbının kullanıldığı fakat 6 türkü de ek olarak %75 oranında Onaltılık kalıbının kullanıldığı tespit edilmiştir

Tablo 29. Türkülerin Ses Aralıkları

SES ARALIKLARI	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	F	Y
4 SES							*		1	%12.5
5 SES	*	*	*					*	4	%50
6 SES				*	*				2	%25
7 SES						*			1	%12.5

Tablo 29 da görüldüğü gibi 5. Sınıf müzik ders kitabında bulunan T-1,2,3,8 5 sestem, T-4,5 6 sestem, T-6 7 sestem, T-7 4 sestem olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 29 incelendiğinde 4 türkü %50 oranında 5 sestem, 2 türkü %25 oranında 6 sestem, geriye kalan 2 türkü ise %12.5 oranla ise 4ses ve 7 sestem olduğu tespit edilmiştir. Orantısal açıdan bakıldığında 8.sınıf türkülerinin çoğunluğunun 5 sestem olduğu tespit edilmiştir.

4. Sonuç ve Öneriler

Sonuçlar

Araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda şu sonuçlara ulaşılmıştır:

İlk ve orta öğretim ders kitapları incelendiğinde;

- 1,2,3. sınıf müzik ders kitaplarında türkülere rastlanılmamaktadır.
- 4.sınıf müzik ders kitaplarında 1 türküye rastlanılmaktadır.
- 5. sınıf müzik ders kitaplarında 12 türküye rastlanılmaktadır.
- 6.sınıf müzik ders kitaplarında 12 türküye rastlanılmaktadır.
- 7.sınıf müzik ders kitaplarında 9 türküye rastlanılmaktadır.
- 8. sınıf müzik ders kitaplarında 8 türküye rastlanılmaktadır.

İlk ve orta öğretim müzik ders kitaplarında;

- 6 farklı makam dizisine ulaşılmıştır.(Buselik, Çargah, Kürdi, Hicaz, Rast, Segah)
- 7 farklı karar sesine ulaşılmıştır.(Do, Re, Mi, Fa, Sol, La, Si)

26 farklı ilin türküsüne ulaşılmıştır.(Kastamonu, Karadeniz, Sivas, Eskişehir, Tekirdağ, Rumeli, Isparta, Malatya, Elazığ, Silifke, Tokat, Artvin ,Kilis ,Erzincan, Kars, Adana, Van, İstanbul ,Ergani ,Orta Anadolu, Lüleburgaz, Erzurum, Ardahan, Trabzon, İzmir, Bursa)

- 7 farklı ritm kalıbına ulaşılmıştır.(2/4, 3/4, 4/4, 5/8, 6/8, 7/8, 9/8)
- 3 hızda nüans terimine ulaşılmıştır.(Yavaş-Orta-Çabuk)
- 3 farklı tartım kalıbına ulaşılmıştır.(Dörtlük-Sekizlik-Onaltılık)
- 6 farklı ses aralığında türkülere ulaşılmıştır.(3 ses, 4 ses, 5 ses, 6 ses, 7 ses, 8 ses)

Öneriler

İlk ve Orta Öğretim Müzik Ders Kitaplarının daha verimli ve etkili olması için ;

- İlk ve Orta öğretim müzik ders kitaplarında bulunan Türk Halk Müziği eserlerinin sayısı artırılarak öğrencilerin daha çok Halk Müziği ile ilgili olması sağlanabilir.
- Her yöreden türküler koyarak yurdumuzun bütün bölgelerinde ki müzik kültürleri aşılabilir.
- Müzikal yeterliliği artırmak için farklı makam dizilerinde türküler konulabilir. Bunlar bilinen Geleneksel Türk Halk Müziği makam dizi şekillerinde olabilir.
- Kitapların içerisine farklı sanatçıların, ozanların hayatının anlatıldığı bilgiler verilebilir.

Öğrencilerin Türk Halk Müziği beğenilerini arttırmak amacıyla ;

- Okullarda ses yarışmaları, koro çalışmaları ve konserler yapılmalı,
- Çeşitli halk müziği çalgılarına yönelik kurslar düzenlenmeli,

- Sınıf içerisine Türk halk müziği enstrümanları getirilerek tanıtıp, icra edilmeli,
- Çeşitli halk sanatçıları ve ozanlarının anlatıldığı ödevler verilmeli,
- Yurdumuzda ki yöreleri tanıtmak için çeşitli görsel (video, cd, internet vb.) kaynaklardan yararlanılmalıdır.

Kaynaklar

1. Angı, Ç.E. (2005). Müzik Kavramı ve Türkiye’de Düzenlenen Bazı Müzik Türleri. *İdil Dergisi*, s.59-81.
2. Ateş, M. (2008). *TRT Repertuarında Şarkışla Yöresine Ait Türkülerin İncelenmesi. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.*
3. Bozkaya, İ. (2001). *Okul Ortamında Müzik*, Bursa: Özhan Matbaacılık.
4. Delen, H. (2012). *TRT Repertuarında Bulunan Evç Makam ve Misket Ayağındaki (Dizisindeki) Türkülerin Makamsal-Teknik Yönden İncelenmesi . Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.*
5. Demirel, Ö. (2003). *Planlamadan Değerlendirmeye Öğretme Sanatı*. PegemA Yayıncılık, Ankara
6. Emnalar, A. (1998). *Türk Halk Müziği ve Nazariyatı*. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
7. Gazimihal, M.R. (2006). *Anadolu Türküleri ve Musiki İstikbalimiz*, İstanbul: Ötüken Yayınları.
8. Gün Duru, E. (2013). “Türk Müzik Kültürünün Genel Müzik Eğitime Yansımaları”, *The Journal Of Academic Social Science Studies*, S:6, s.588-596.
9. Hoşsu, M. (1997). *Geleneksel Türk Halk Müziği Nazariyatı*, İzmir:Peker Ambalaj.
10. Meb (2006). *İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı*. Ankara.
11. Özgül, İ. (2009). “Türkiye’de İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programının Çözümlemesi”, *Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi*, s.609-626.
12. Özkan, İ.H.(2006). *Türk Musikisi Nazariyatı ve Usülleri Kudüm Velveleleri*. İstanbul: Ötüken Yayınları.
13. Söker, Ç. (2006). *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalında, Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Çıkışlı 1. Sınıf Keman Öğrencilerine Temel Davranışları Kapsayıcı Bir Öğretim Programı Model Önerisinin Uygulanması. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.*
14. Şimşek, H. ; Yıldırım, A. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara:Seçkin Yayıncılık.
15. Uçan, A. (1996). *İnsan ve Müzik-İnsan ve Sanat Eğitimi*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
16. Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
17. Uçan, A. (2005). *Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar ve Türkiye’deki Durum*, Ankara: Evrensel Müzikevi.
18. Üstün, E. (2014). *Okul Çalgılarının İlköğretim Müzik Dersi Kazanımlarına Ulaşmadaki Etkililiğinin İncelenmesi, Yayınlanmış Doktora Tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.*
19. Yök/Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi Komisyonu. (1997) *Müzik Öğretimi*, Ankara.